

Izhaja vsako soboto in velja:
 vse leto K 10.—
 pol leta " 5.—
 četrt leta " 2'50

Inserati:

Pelit-vrsta 1krat stane 20 vinarjev.
 = Pri večkratni inserciji po dogovoru. =

OSF.

Uredništvo sprejema le frankirane rokopise
 ter jih ne vrača.

Uredništvo je v Ljubljani, Knaflove ulice 5,
 I. nadstr., upravištvo pa ravnatom spodaj.

Posamezna številka 20 vin.

==== Politično-satirični tednik. ====

Klerikalna žoga
 ali
 „povzdigovanje“ ubogega kmeta.

Bonaventura: Le še, doktor, le še! Čimbolj bo vrtoglav, tem več pade od njega v najine žepe!

Iz polupretekle dobe.

Postava meščanom je nova podana,
v Ljubljani naj volijo zopet župana;
pa kaj jim volitve koristile so,
„Slovenec“ raz Grad je trobental tako:

Izvolijo škofa; pa Tone neroda
je ves zadolžen zaradi zavoda,
meščane odiral do kože je vse,
jih pridno zapiral in mučil jih je;
takoj se oglasi jih sto:
„Tiran nam županil ne bo!“

Izvolijo Šukljeta; on rogovili,
prevzetno povsod med poslance se sili;
s kosmato betico je obdarovan,
a v buči debeli je malo možgan;
in spet se oglasi jih sto:
„Županil nam Šuklje ne bo!“

Izvolijo zvitega rjavca lisjaka,
ki mu je ožlindrana sleherna dlaka;
kupaval je sam in prodajal je sam,
z ožlindranim zlatom si polnil je hram;
in spet se oglasi jih sto:
„Županil nam Žlindra ne bo!“

Izvolijo Smolnikarja gospodarja,
ta mož pa le z lurško vodo se ukvarja;
ponujal je vedno vode za denar,
a vince presladko sam pil je ta far;
in spet se oglasi jih sto:
„Ta mož nam županil ne bo!“

Izvolijo Koblarja; Koblar pa zviti
je vsak testament znal prav dobro poskriti;
tercalkam zbujal prazen je up,
hranilnih si knjižnic nabral je cel kup;
in spet se jih oglasi jih sto:
„Županil nam Koblar ne bo!“

Izvolijo Burjevca; čudni možakar
pa bil je ošaben, sebičen prvakar.
Meščane je dražil in netil prepír,
iz mesta pobegnili je kmalu ves mir;
in spet se oglasi jih sto:
„Županil nam Burjevc ne bo!“

Od takrat Ljubljana tako zmodrovana
si voli le liberalca župana.

Nace L.

Deset zapovedi „Lepega kluba“.

I. Jaz sem Šus ter šič, tvoj poveljnik!
Ne spoštuj drugih komandantov razen mene!

II. Ne ogleduj si fotografij dr. Tavčarja,
Ferjančiča, Plantana in drugih krivovernih
prorokov, ne kimaj nikoli tem nasprotnikom,
ako tudi zastopajo pravico in resnico in korist
narodovo! Ne klanjaj se njih resolucijam,
zakaj samo jaz, Šus in šič, smem igrati prvo vlogo!

III. Posvečuj parlamentarne počitnice in ne
kompromitiraj tačas kluba z nepriemernimi
in neumnimi govorancami!

IV. Spoštuj in obožavaj klubovega očeta
in vse ude njegove, da se ti bo dobro godilo
v parlamentu in doma!

V. Ne imenuj klubovih članov po nepridnem
vladne hlapce, marijonete in lakaje!

VI. Ne zini nobene zoper „Lepi klub“,
ne ti, ne tvoj oče, ne tvoj stric ne bratranec
ne brat tvoj, ako tudi je kdo izmed žlahte
tvoje urednik naprednemu časniku!

VII. Ne govori in ne glasuj zoper namene
klubove, to je zoper — moje namene,
zoper namene Šus pa šiča!

VIII. Ne izdajaj klubovih tajnosti, to je
njegovih bolezní in slabosti!

IX. Ne želi si samostalnih predlogov in
interpelacij!

X. Ne želi si svojega bližnjega državnoborskih
dijet, mandata, hlapca, dekle, njegovega vola,
osla in drugih njegovih volilcev!

Dr. D.

Mož-beseda

ali kremenit značaj v zadregi.

Ponedeljek. Dr. Žitnik je premišljeval,
ali bi se odpovedal odgovornemu uredništvu
„Slovenca“ in sklenil da ostane.

Torek. Dr. Žitnik je izjavil, da ne odda
odgovornega uredništva nesposobnim ljudem.

Sreda. Dr. Žitnika so dregali z raznih strani,
naj pobere šila in kopita.

Četrtek. Dr. Žitnik je izjavil, da zdaj ne
more še pustiti „Slovenca“, akotudi bi hotel.

Petek. Dr. Žitnik je izjavil, da bi zdaj
lahko prepustil „Slovenca“ njegovi žalostni
usodi, da pa tega noče storiti.

Sobota. Dr. Žitnik je zopet premišljeval,
ali bi izpolnil dano besedo in odstopil od
odgovornega uredništva in sklenil, da ostane.

Nedelja. Dr. Žitnik čaka potrpežljivo, da ga
drugi vržejo z odgovornega mesta.

C.

Iz zbornice.

Dr. Tavčar Šusteršiču: Bodite do dna duše
preverjeni, da nikakor ne zahtevamo mi
slovenski naprednjaki nobenega boljšega
vodje Slovenske Ljudske Stranke, nego ste vi,
gospod doktor! Prosimo vas iskreno in odkritosrčno,
da nam ostanete nasprotnik na vse večne čase!

Dr. D.

Pojasnilo.

— Kaj se pravi: na Kranjskem se ni zgodilo
te dni nič novega?

— To se pravi: na Kranjskem ni šel te dni
noben konsum rakom žvižgat in ribam gost.

Evropske novice.

Španski kralj Alfonzo ni dal zidati ta mesec
nobene kapelice več.

Papež je odslovil vso svojo telesno stražo,
ker sumi, da je preliberalna. V nadomestilo
si baje nabere zanesljivejših mož iz kranjskih
vladnih krogov.

Italijanski ministrski predsednik je izjavil
iznova avstrijski vladi, kako neskončno ljubi
Avstrijo in kako vnet je za njeno blaginjo in
evropski mir.

Klerikalci se še vedno ne strinjajo v
perečem vprašanju, kdo je največji in najboljši
slovenski politik, ali dr. Šusteršič ali dr. Korošec
ali oča Smovc. C.

Čuden patron.

Le pijmo vince, bratci, složno,
da nas obišče Pavel sveti kot neko mamico
pobožno, zvrnivšo že kozarček peti.

Ko žejna ženka ga popila potem le pol je
še bokala, lepo Boga je zahvalila, se naslonila,
zadremala.

A trda ji je miza - postelja, ne more spati,
ne bedeti; v tej stiski pa se ji apostelj prikaže
v polsnu Pavel sveti.

Ženica k njemu roki dvigne, da blagoslov
svoj podeli ji; kar sveti Pavel z roko migne,
pa, oh, klofuto priloži ji!

Ženica od strahu zatuli, misleč, da v pekel
ropota že; ko pa pogled v svetnika zbuli,
spozna, da mož njen spet jo — maže!

Tedaj le pijmo, bratci, složno, vsak Pavla
svetega pa časti, zapoje pesem prav pobožno,
da on še nas ne pomikasti,

kot pomikastil je ženico, ki ga pet kup je
posrebrala in še bokala polovico ter tam za
mizo zadremala!

Gorenjski.

Čudovita koza.

Predkratkim je bil iztaknil „Slovenec“
nekje v Galiciji kozo, ki zdravi revmatizem
in putiko. Vodstvo Leonina je baje takoj
povprašalo dotično kmético, če proda
čudodelno kozo. Ako se posreči ta kupčija,
bo trkala že v najkrajšem času kranjske
župnike, ki trpe vsled revmatizma. Koza jih
bo trkala javno na velikem balkonu. B.

Odprto pismo nasprotnikom kongrue.

Ker je sedaj na dnevnem redu vprašanje o ureditvi kongrue, bodi še meni dovoljeno izreči svoje skromno mnenje, ki ga izražam sine ira et studio.

Da so se ravnali gospodje nasprotniki po geslu duhovščine, se nam ne bi bilo treba sedaj boriti za drobtinice, katerih nam tako redko siplje avstrijska vlada. Da pa ne bom razpravljajal preobširno, navedem samo zgled iz svoje lastne pastirske izkušnje, in če se niso nasprotniki s krvjo in dušo zapisali samemu vragu, mora jih to omehčati.

Že kaplan sem si prihranil v petih letih štiri borne tisočake in s to beračijo sem prevzel župnijo. Toda kaj je to pri velikem posestvu, ki ga moram obdelovati ob svojih stroških. No, prvo leto so imeli ljudje še usmiljenje z menoj in mojo revščino. Na moj poziv so mi obdelovali polja in tudi sadeže so mi vozili domov, kakor je bila to nad vse lepa in pametna uredba že v srednjem veku. Tako je še šlo za silo v prvem letu. Seno mi je dajalo okoli 2000 gld., ali kaj je to ob tolikih stroških! Saj sem moral vendar sam plačati kosce.

In potem družina! Drago moraš plačevati vse, hlapce in deklet; le moja kuharica je hvalevredna izjema in počaka rada. Kar prodam žita, s tem komaj poplačam družino, in če mi ostane še par stotakov, kaj je to? Ali naj živim samo ob travnikih? Torej, gospodje nasprotniki, mislim, da sem zadosti osvetil vaše docela napačno in neumestno mnenje o naših gospodarskih dohodkih!

Naravnost sram bi me bilo, govoriti o duhovniških dohodkih! Človek, ki je študiral po dvanajst in še po več let, ima tako sramotno majhne dohodke! Solze mi silijo v oči, piščočemu te žalostne vrstice. Državne plače sploh ne omenim tukaj. Nasprotniki kričite: „Bera, maše, pogrebi, poroke, krsti, oporoke in ustanove vam neso toliko, da se kar valjate po tisočakah!“ — Počasi, gospoda! Takoj vam ovržem krivoverske in grešne trditve. Maš se mi nabere res precej, tako, da moram darovati večkrat eno slovesno mašo za deset ali dvajset tihih. Pa to je pravi nič za malo večjo faro! Kje je lju-bezen do nas?

In potem bera! To je še le prava reč! Nikar, da bi ljudje sami donašali in dovažali svojo robo v farovž, temveč duhovnik mora sam hoditi in se mučiti po klancih in nagovarjati nevernike po smradljivih kočah. In če potem spraviš z največjim trudom kakih 5—10 četrтинjakov vina in za par stotakov žita, ali ni to naravnost sramotno malo za vso župnijo?

Edino, kar me še varuje beraške palice, to so krsti, pogrebi in oporoke. Ali tudi tu ni vse več tako kakor nekaj.

Rodi se vse premalo ljudi. Najbolj pogodu so mi nezakonski otroci, ker za te računam pri krstu posebno takso. Tudi s pogrebi ni, da bi se mogel bahati. Pred kratkim sem imel mrtvaški izprevod. Hodil sem natanko 1500 korakov. Po stari, reforme potrebni taksi bi moral računati 300 K, 20 h od koraka. Toda preusmiljen sem in znižal sem račun na 200 K. In še se je čudil kmet! Zares, nehvaležnost je plačilo sveta! In naposled, koliko pa je pogrebov? Kvečjemu 50—70 na leto! Sicer molim, da bi potipala smrt posebno premožne, ker so ti večinoma okuženi liberalci.

Kar se pa tiče oporok, so razmere nad vse žalostne. Vsakih pet let morda naletiš na testament, ki je kaj prida. S tem mislim, da sem dovolj označil ničevost, podlost in absurdnost nasprotnih trditvev glede kongrue.

Naposled naj še opozorim na izvrstni članek, ki ga je nedavno priobčil „Slovenec“. Dokazal je z odstotki, koliko plačuje protestantska Prusija katoliški duhovščini več nego Avstrija. Torej slovenski liberalci! Aut-aut! Ali nam preskrbite zvišanje plač, ali pa odidemo na Nemško! Ubi bene, ibi patria! Potem pa le sami glejte, kako se izkobacate iz grešnega liberalnega močvirja.

To bodi moja poslednja beseda nasprotnikom.

Kronoljub Bisagar, župnik in siromak.

Umbrosus.

Razglas.

Ker sem prepričan, da bo stavkalo kranjsko učiteljstvo, razpisujem z novim šolskim letom vsa mesta v svojem okraju.

Prednost imajo: cerkovniki, organisti, penzionirani kondukterji in dacarji, umirovljene puncirane Marijine device itd.

Bodite preverjeni, da Vam bom kot Vaš bodoči c. kr. nadzornik zelo naklonjen.

Ta razglas sem pa objavil zato tako hitro, da bo moj okraj še nadalje načeloval vsem drugim okrajem na Kranjskem.

Bodi mi še dovoljeno izpregovoriti par besed o bodočem šolstvu iz pedagoškega stališča.

O, kako bo napredovalo šolstvo! Učenci se bodo učili meznarije in orgljanja. Dacarji bodo podpirali boj zoper alkoholizem: vse učiteljstvo z učenci vred se bo moralo zapisati v društvo „Abstinent“. In kondukterji! — moji duševni sorodniki! — geografi! — Skoro se ne smem z njimi meriti, če tudi sem prepotoval Rusijo, Italijo itd.

Z veseljem moram konstatirati odločilni preobrat v zgodovini pedagogike.

Zato pa kličem: Živela nova, moderna šola! Živelijo bodoče učiteljstvo!

V dne 25. junija 1906.

Jean.

Iz kluba modrijanov.

Petoliznik: Meso v Ljubljani je zopet cenejše, hvala Bogu!

Krmavželj: Cenejše, pa samo za mesarje. — Politične razmere so tudi slabe; ministrski predsednik baron Beck je moral priznati, da se opira na Nemce in Poljake. Vojna med Italijo in Avstrijo visi na tanki nitki, kakor je povedal sam dr. Šusteršič.

Podrepnik: In makedonsko vprašanje ne obeta nič dobrega.

Krmavželj: Hm, vse se vrti okoli evropskega miru. Ni čuda, da postane politično izobražen človek ves vrtoglav!

Petoliznik: Saj je res čudno dandanes na svetu! Dr. Šusteršič si je pridobil toliko nevenljivih zaslug — za se, in še vedno ni dobil nobenega reda!

Podrepnik: E, bo že, bo že. Pravijo, da je čisto gotovo zajamčen obstanek Beckovega ministrstva še za cel teden! Kaj hočemo še več!

Krmavželj: Volilna reforma, pravijo, je čisto degenerirana! Predolgo so jo menda mrcvarili v kuhinji barona Becka (prej tvrdka G. A. Fuč). Zdaj jo nameravajo temeljito operirati. Večina pa misli, da ji ne pomaga noben zdravnik več. **A.**

Med tercijskimi.

— Kam si pa tako hitro letela snoči tako pozno?

— Sestra mi je umrla. Ker bi pa rada vzela svaka, sem morala nemudoma k njemu, sicer bi dobil danes že drugo!

Za kulisami.

Osebi: Majda, čedno kmetsko dekle s skoro gosposkim stasom, z vlogo „Magdalene“.

Gospod Jožef, kaplan in režiser predstavam Marijine družbe. Roke so mu rdeče od lepote in na črni obleki se poznajo sledovi pudra.

Kraj: Majhna soba za garderobo; na mizi leže vse vprek lasulje, šivalno orodje, škarje za kodranje las, bele obleke za angele, rože, v kotu zlomljena angelska perotnica v medlem svitu okajene svetilke.

Čas: Nekoliko pred nastopom Majdinim.

Gospod Jožef (popravlja Majdi obleko): Čakaj Majda, tukaj na rokavčkih so gube; tako, zdaj je bolje!

Majda (boječe): Zdaj se mi pa preveč vidijo roke, ker je blago tako tanko; kaj pa poreko gospodje!

G. Jožef: Nič naj te ne bodi sram. Lepe roke imaš, lahko jih vidijo gospodje in nič ne bodo godrnjali. — Tukaj pri vratu je srajca nekoliko preveč zadržnena! (Hoče popraviti, dekle odskoči.)

Majda: Saj se vendar ne sme tako..

G. Jožef: Kaj pa misliš, če se vidi nekoliko bele kože, to vendar še ni smrtni greh. Srajca mi sploh ni všeč, tako je vse nerodno narejeno, same gube so pod vratom in na prsih. Moraš biti vsaj nekoliko podobna svetnici, ki jo boš predstavljala v igri.

Majda: Kakšna je pa bila sv. Magdalena, gospod Jožef?

G. Jožef: Lepo dekle je bila in velika grešnica, toda naposled ji je bilo odpuščeno vse, ker je mnogo ljubila.

Majda: Pred kratkim mi je pokazal Opaltarjev študent podobico; spodaj je bilo zapisano ime te svetnice. Pri izpovedi bom morala povedati, da sem gledala tako stvar.

G. Jožef: Grde podobe so to! Pa pustiva to; ponoviva rajša tvojo vlogo, kmalu boš morala nastopiti. (Vzame knjižico in bere Silvinovo vlogo, Majda mu odgovarja v vlogi Magdalene.)

G. Jožef (bere): Kje si bila vendar, Magdalena, luč oči in kopnenje mojega srca. Povsod sem te iskal, našel (s patosom) te nisem nikjer!

Majda: Silvin, ne vprašuj me, nisem več tista, ki sem bila prej. Odpuščeni so mi grehi, in moje življenje, kar mi ga še ostane, bodi posvečeno pokori in molitvi.

G. Jožef (bere): Bogovi! Kdo te je tako preslepil? Začarana si, gorje njemu, ki ti je omračil duha! (Seže z roko kakor po meč ob bok.)

Majda: Začaral me ni nihče. Silvin, ne morem biti več tvoja, z grehi sem zapravila svoje življenje in sedaj ni več moje!

G. Jožef: Več čustva v te besede, ki naj prihajajo od srca! Dalje! (Bere z boleznim vzklikom): Ubožica nesrečna! (Gre proti njej in jo hoče objeti, Majda se mu umakne.) Vraga, to ni prav! Jaz te objamem tako hitro, da se ne utegneš braniti. Še enkrat! (Ponavljata.) To ni dovolj resnično! (Bere): Jo objame, ona se mu počasi izvije. — Samo objame? To ni zadosti; če jo že objame, bi bilo logično, da jo... no, kaj bi bilo logično, Majda?

Majda: Ne vem.

G. Jožef (jo objame in poljubi): To bi bilo logično in resnično!

Majda (se mu izvije ujaljena iz rok).

G. Jožef (ji prigovarja): Nič se ne drži tako, saj to ni nič takega!

Majda (z lahkim nasmehom): Saj se ne! Opaltarjev Janko mi je govoril tudi tako, ko sva poizkušala ta prizor.

G. Jožef je nekaj časa tih od presenečenja in jeze. Vrata se odpro in pokaže se kodrasta glava: „Majda, hitro, da nastopiš!“ (Majda odide.)

G. Jožef (gleda za njo): Študent in Marijin otrok! O pohujšanje!

—yr.

Naporna služba na Jesenicah.

Dr. Ignacij Žitnik: Kaj delate zjutraj, gospod župnik?

Zabukovec: Veselim se kosila.

Žitnik: Kaj pa delate popoldne?

Zabukovec: Veselim se večerje.

Žitnik: Kaj pa zvečer?

Zabukovec: Zvečer se veselim zopet zajtrka!

Š.